

TITUS

3:1-15

Over de grenzen van gezag, redding door genade en een leven van goede werken.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/titus/3-1-15

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De grenzen van menselijk gezag	4 min	3
2	Goede werken, zachtmoedigheid en nederigheid	3 min	5
3	Redding door genade en wedergeboorte	4 min	7
4	Doopvormen en hun Bijbelse symboliek	3 min	9
5	De doop als gehoorzaamheid aan God	3 min	11
6	Geslachtsregisters en afkomst als identiteit	4 min	12
7	Omgaan met mensen die verdeeldheid zaaien	2 min	14
8	Waarheid, verdeeldheid en terechtwijzing	4 min	15
9	Paulus en zijn medewerkers op reis	3 min	18
10	Hulp bieden bij dringende nood	3 min	20
	Om verder te lezen		23

1

De grenzen van menselijk gezag

Wanneer gezagsdragers degenen die kwaad doen beginnen te prijzen en degenen die goed doen beginnen te straffen, handelen ze zonder gezag. Ze dragen misschien nog steeds een insigne, maar ze hebben niet meer gezag dan de doorsnee persoon, omdat ze niet handelen binnen het terrein waarop God hun heeft opgedragen te handelen. Daarom kunnen we met vertrouwen zeggen dat Adolf Hitler door God was aangesteld om de Führer van Duitsland te zijn, maar dat hij niet door God was aangesteld om onschuldige mensen te vervolgen of de goddeloze dingen te doen die hij deed. Hij was aangesteld, maar hij deed niet datgene waarvoor hij was aangesteld.

Je zou kunnen zeggen dat iemand die in de bediening staat, door God aangesteld kan zijn, door God aangewezen om in de bediening te staan. Dat bewijst niet dat alles wat hij doet ook is wat hij behoort te doen. Alleen wanneer iemand doet wat God hem heeft opgedragen of waartoe God hem heeft gemachtigd, handelt hij binnen zijn gezag. Wanneer mensen iets anders doen dan wat God hun heeft toegestaan, of iets wat daarmee in strijd is, handelen ze niet binnen hun gezagsgebied. Ze kunnen niet eisen dat je gehoorzaamt. Als christenen zouden we in elk geval niet moeten doen alsof wij zulke gezagsdragers zijn.

Petrus en Paulus hebben het natuurlijk over situaties waarin de heersers handelen zoals ze behoren te handelen. Over het algemeen deden de Romeinse heersers dat. Zelfs Nero deed dat een tijdlang. Nero was in zijn persoonlijke leven een goddeloos man, maar een tijdlang was hij in wezen een behoorlijk bestuurder. Hij begon pas laat in zijn leven christenen te vervolgen. Nero was zelfs de keizer toen Paulus Romeinen 13 schreef. Zolang Nero deed wat hij behoorde te doen, moest men zich op dat terrein aan hem onderwerpen. En wat zijn openbare optreden betreft, deed hij dat over het algemeen ook, hoewel hij in zijn privéleven zeer onzedelijk was. Als hij handelde binnen het terrein van wat God een heerser had opgedragen, moest men zich op dat terrein aan hem onderwerpen.

Maar wanneer latere keizers, zoals Domitianus, van christenen eisten dat ze voor de keizer neerbogen en wierook voor hem brandden, moesten christenen eenvoudig zeggen: ‘Nee, dat doen we niet.’ Petrus zegt:

Onderwerp u dan omwille van de Heere aan alle menselijke orde, hetzij aan de koning, als hoogste machthebber,

1 PETRUS 2:13

Je kunt niet ter wille van de Heere voor de keizer neerbuigen en wierook voor hem branden. Je kunt God niet ter wille van God trotseren. Het is duidelijk dat je onderwerping aan heersers afhankelijk moet zijn van je onderwerping aan God, want dezelfde God Die boven jou staat, staat ook boven die heersers.

Wanneer de Bijbel zegt:

Herinner hen eraan dat zij de overheden en machten onderdanig behoren te zijn, dat zij hun gehoorzaam zijn en dat zij tot elk goed werk bereid zijn,

TITUS 3:1

moet dat natuurlijk worden begrepen binnen de context van wat zij het recht hebben van je te verwachten. Wat is het terrein waarover zij gezag hebben en regeren? Binnen dat terrein moet je je aan hen onderwerpen en je niet tegen hen verzetten.

Overigens lezen we in Hebreeën hoofdstuk 13 ook dat we degenen die in de gemeente leiding over ons hebben, moeten gehoorzamen. Maar daarvoor geldt hetzelfde. We moeten hen gehoorzamen op het terrein waarover God hun de leiding heeft gegeven. Maar als degenen in de gemeente je bevelen te zondigen, of je bevelen een valse leer te volgen of zoiets, dan behoor je hen daarin niet te gehoorzamen. Want dat is niet waarvoor ze door God zijn aangesteld. We moeten begrijpen dat gezag dat door mensen wordt uitgeoefend, aan voorwaarden gebonden is.

2

Goede werken, zachtmoedigheid en nederigheid

In Titus hoofdstuk 3, vers 1 staat:

En om klaar te staan voor elk goed werk.

Daar hoeven we maar heel weinig over te zeggen. Het lijkt duidelijk op ijverig zijn in goede werken. Klaarstaan voor elk goed werk kan erop wijzen dat we er niet alleen naar verlangen, maar er ook op voorbereid zijn. In 2 Timotheus hoofdstuk 3 lezen we waarvoor het Woord van God ons gegeven is:

opdat de mens die God toebehoort, volmaakt zou zijn, tot elk goed werk volkomen toegerust.

2 TIMOTHEÛS 3:17

Dat hoort bij het klaarstaan voor elk goed werk: dat we de Schriften bestuderen, of op zijn minst de Schriften goed kennen.

dat zij niemand belasteren, niet strijdlustig zijn maar welwillend, en alle zachtmoedigheid bewijzen aan alle mensen.

TITUS 3:2

Ook dit moeten we op de juiste manier begrijpen. De apostel Paulus zei over sommige mensen negatieve dingen. Over Alexander de kopersmid had hij enkele negatieve dingen te zeggen. Wanneer je zonder kwade bedoelingen de waarheid over iemand spreekt, denk ik niet dat je kwaad van hem spreekt. Kwaadspreken zou betekenen dat je iemand belastert of, denk ik, een vals getuigenis tegen hem aflegt. Of dat je iets doet wat zijn reputatie te gronde richt, of wat mensen in wezen ten onrechte een slechte indruk van anderen geeft. Maar als mensen slecht zijn, dan is de waarheid over hen spreken geen kwaadspreken over hen. Hen ontmaskeren is geen overtreding van wat hij zegt:

Praat over niemand kwaad.

Om vredelievend te zijn.

Paulus laat ook in Romeinen 12 zien dat dit hem ter harte gaat:

Leef, voor zover het van u afhangt, in vrede met alle mensen.

ROMEINEN 12:18

Vriendelijk.

Zachtmoedigheid wordt ook vaak genoemd. In 2 Timotheus 2 staat:

Een dienstknecht van de Heere moet geen ruzie maken, maar vriendelijk zijn voor allen, bekwaam om te onderwijzen, en iemand die de kwaden kan verdragen.

2 TIMOTHEÛS 2:24

dat zij niemand belasteren, niet strijdlustig zijn maar welwillend, en alle zachtmoedigheid bewijzen aan alle mensen.

TITUS 3:2

[Vertalersnoot: De spreker gebruikt hier het Engelse 'humility' (nederigheid); de HSV heeft in het voorafgaande citaat 'zachtmoedigheid'.]

We kunnen lang over sommige van deze onderwerpen praten, maar volgens mij hebben we wel een algemeen idee van wat nederigheid is. Het is het tegenovergestelde van trots en arrogant zijn en jezelf boven anderen verheffen. Hij geeft een reden voor deze nederigheid: omdat wij vroeger net als andere mensen waren.

Want ook wij waren voorheen onverstandig, ongehoorzaam, dwalend, verslaafd aan allerlei begeerten en hartstochten, levend in slechtheid en afgunst, hatelijk en elkaar hatend.

TITUS 3:3

Het kan gebeuren dat mensen die godsdienstig zijn en hun vroegere dwaze levenswijze hebben opgegeven, zelfrechtvaardig en trots neerkijken op mensen die nog steeds zo leven. Maar hij zegt dat we nederig moeten zijn tegenover al deze mensen, omdat we ooit net als zij waren.

Dat waren we vroeger.

3

Redding door genade en wedergeboorte

Maar toen de goedertierenheid van God, onze Zaligmaker, en Zijn liefde tot de mensen verschenen is, maakte Hij ons zalig, niet op grond van de werken van rechtvaardigheid die wij gedaan hadden, maar vanwege Zijn barmhartigheid, door het bad van de wedergeboorte en de vernieuwing door de Heilige Geest. Die heeft Hij in rijke mate over ons uitgegoten door Jezus Christus, onze Zaligmaker, opdat wij, gerechtvaardigd door Zijn genade, erfgenamen zouden worden, overeenkomstig de hoop van het eeuwige leven.

TITUS 3:4-7

[Vertalersnoot: De volgende opmerking betreft de Engelse formulering die de spreker aanhaalt. De hierboven weergegeven HSV-tekst heeft wel een volledige zinsbouw.]

Het lijkt eigenlijk niet echt een zin te zijn. Het begint met ‘maar toen’, en het lijkt niet echt te eindigen zoals een zin dat doet. Maar dat is niet zo ongebruikelijk voor Paulus. Hij laat zich meeslepen en raakt soms kwijt wat zijn oorspronkelijke gedachte was, omdat zijn gedachten beginnen te stromen en hij daar soms gewoon in meegaat.

Maar het is belangrijk om op te merken, en natuurlijk zal dat niemand van ons verbazen, dat Paulus opnieuw benadrukt dat we niet door werken behouden worden, maar door barmhartigheid of genade. Dat is voor hem bijzonder belangrijk om te

zeggen, omdat hij zoveel heeft gesproken over goede werken en hoe belangrijk die zijn. Maar hij wil duidelijk maken dat we niet behouden zullen worden door werken van gerechtigheid die wij hebben gedaan. Het is door, zoals vers 5 zegt:

De wassing van de wedergeboorte en de vernieuwing door de Heilige Geest.

Er zijn christenen die geloven dat de doop een rol speelde in de wedergeboorte. Ze kunnen gelijk hebben; ik weet niet of dat zo is. Dit was blijkbaar ook de opvatting van de vroege christenen. Zij zouden een vers als dit lezen — dit zou zelfs een van hun bewijsteksten zijn — en zeggen: ‘Zie je wel, Paulus leerde dat de wedergeboorte plaatsvindt wanneer we gewassen worden, namelijk in de doop.’ Er is een geestelijke kant en een lichamelijke kant aan behouden worden, zouden zij zeggen. De vernieuwing door de Heilige Geest heeft te maken met het innerlijk opnieuw geboren worden. En de wedergeboorte vindt ook plaats door het proces van wassen, wat dan de doop zou zijn. Dit is een van de sterkere bewijsteksten voor wat wedergeboorte door de doop wordt genoemd, oftewel dat de doop een middel is waardoor de wedergeboorte plaatsvindt. De formulering ‘wedergeboorte door de doop’ lijkt zelfs uit juist deze passage te komen.

Toch zou ik je erop willen wijzen dat dit een verkeerde manier kan zijn om het te zien. De wassing van de wedergeboorte hoeft niet noodzakelijk naar de doop te verwijzen. Dat kan wel. Maar hij zou over de wedergeboorte zelf kunnen spreken als een wassing of een reinigingsproces. Hij zegt niet ‘de wassing van de doop’, wat voor hem een heel duidelijke manier zou zijn om aan te geven dat hij met die wassing de doop bedoelt. Maar hij zegt:

‘De wassing van de wedergeboorte.’ Dat klinkt alsof hij bedoelt dat de wedergeboorte zelf datgene is wat hij figuurlijk als een reiniging aanduidt. God geeft ons een nieuw leven, reinigt ons van het verleden, zoals hij eerder in vers 14 van hoofdstuk 2 zei.

We zouden wedergeboorte door de doop dus niet echt uit deze passage kunnen bewijzen. Naar mijn idee strookt wedergeboorte door de doop niet met dingen die ik elders in het Nieuwe Testament lees. We hebben het eerder over de doop gehad. Daar zullen we hier niet al te diep op ingaan.

4

Doopvormen en hun Bijbelse symboliek

‘Die heeft Hij in rijke mate over ons uitgegoten’, staat in vers 6. Dat is de Heilige Geest. ‘Door Jezus Christus, onze Zaligmaker.’

Door dit soort bewoordingen zijn sommige mensen gaan dopen door water uit te gieten, omdat zij geloven dat de waterdoop een symbool is van de doop in de Heilige Geest. Omdat de Bijbel de doop in de Heilige Geest beschrijft als het uitstorten van de Heilige Geest over ons, vinden zij dat je dit het beste kunt uitbeelden door water over iemand uit te gieten. Dat is de gedachte achter het dopen door begieting in plaats van door onderdompeling.

Iedere christen gelooft dat de doop ergens een symbool van is. Of ze nu besprenkelen, begieten of onderdompelen, ze geloven allemaal dat de doop ergens een symbool van is. Ik bedoel de baptistische opvatting, die van degenen die onderdompelen. Ik moet het niet de anabaptistische opvatting noemen, want de vroege anabaptisten doopten door begieting; zij dompelden niet onder. Maar tegenwoordig is het gebruikelijker dat degenen die volwassenen dopen, hen onderdompelen. Die opvatting is gebaseerd op het feit dat Paulus in Romeinen 6 en in Kolossenzen 2 zegt dat de doop te vergelijken is met begraven worden en weer opstaan. Daarom denkt men dat onderdompeling in water meer op een begrafenis lijkt. En zo werd het waarschijnlijk ook gedaan. Er zijn nog andere goede redenen om de voorkeur te geven aan onderdompeling. Maar het punt is dat, als we de doop zien als een beeld van begrafenis en opstanding, als een symbool daarvan, onderdompeling de redelijke manier lijkt om het te doen.

Als we echter denken dat de doop een symbool moet zijn van gedoopt worden in de Geest, dan lijkt begieten voor de hand te liggen. Want de Heilige Geest wordt over ons uitgestort, en als dat door water wordt gesymboliseerd, dan wordt er ook water uitgegoten. Er zijn ook mensen die besprenkelen. Dat is meestal gebaseerd op de uitspraak in Ezechiël 36, waar God zegt:

Ik zal rein water op u sprenkelen en u zult rein worden. Van al uw onreinheden en van al uw stinkgoden zal Ik u reinigen.

EZECHIËL 36:25

En Hij zegt ook:

Dan zal Ik u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in uw binnenste geven. Ik zal het hart van steen uit uw lichaam wegnemen en u een hart van vlees geven.

EZECHIËL 36:26

Dit lijkt een beetje op deze passage. Deze passage spreekt over het werk van de Heilige Geest in ons leven en ook over een wassing. Sommigen denken dat de waterdoop alleen innerlijke reiniging moet symboliseren. In Ezechiël 36:25, volgens mij is dat het, staat:

Ik zal schoon water over jullie sprenkelen.

Daarom geven ze de voorkeur aan besprenkeling als manier van dopen.

Natuurlijk geef je de voorkeur aan het een boven het ander. De kans is groot dat je de voorkeur geeft aan onderdompeling, omdat dat onder evangelische christenen waarschijnlijk het meest gebruikelijk is. Ik geef de voorkeur aan onderdompeling. Ik geloof dat onderdompeling de methode is die in de Bijbel werd gebruikt. Je ziet dat iedereen, ongeacht welke methode ze gebruiken, daar een of andere Bijbelse onderbouwing voor heeft. Dat de Geest hier in vers 6 over ons wordt uitgestort, is de reden waarom sommige mensen bij de doop water uitgieten.

5

De doop als gehoorzaamheid aan God

‘Je had gezegd dat alle christenen geloven dat de doop noodzakelijk is om wedergeboren te worden. Ik hoorde onlangs over een voorganger die dacht dat het niet noodzakelijk was, dat het helemaal niet belangrijk was.’

Ik ken mensen die geloven dat het niet noodzakelijk is. De quakers bijvoorbeeld geloven helemaal niet in de waterdoopt. Ik weet niet zeker wat hun onderbouwing is, dus ik kan hun standpunt niet echt weergeven. Maar een van de kenmerken van hun kerkgenootschap is dat ze de doop een betekenisloos ritueel vinden, of zoiets. Ik weet niet precies hoe ze dat rechtvaardigen, maar ik weet zeker dat ze daar hun eigen manier voor hebben.

Ik ken nog een man die geen quaker is, maar die leert dat de doop niet essentieel is. Hij zou zeggen dat alle passages in het Nieuwe Testament die over de doop spreken als iets belangrijks, niet naar de waterdoopt verwijzen, maar naar de innerlijke doop van de wedergeboorte. Ik ben het niet met hem eens, maar ik heb een paar gesprekken gehad met een man die dat standpunt innam. Er bestaan dus allerlei opvattingen onder christenen. Maar de meesten zouden erkennen dat de doop een geldige praktijk voor christenen is. Zelfs deze persoon, die in wezen dacht dat het niet noodzakelijk was, vond dat het wel geldig was om je te laten dopen. Hij zou zelf wel in water gedoopt worden, maar hij leerde niet dat het noodzakelijk was.

Zoals ik het begrijp, is de doop door God geboden, en iedereen die wedergeboren is, zal God willen gehoorzamen. Ik denk niet dat de doop iemand behoudt, maar mensen die werkelijk behouden zijn, willen God gehoorzamen, en daarom lieten ze zich dopen. Het was gebruikelijk dat ze zich lieten dopen op dezelfde dag dat ze behouden werden. Omdat die twee dingen in de praktijk dus zo dicht bij elkaar lagen, denk ik dat velen van hen de waterdoopt gingen verbinden met behouden worden. Dat is niet zo verwonderlijk. Daarom denk ik dat het voor sommige mensen een beetje onduidelijk was of het nu de doop was die hen behield of niet. Ze werden tenslotte ongeveer op hetzelfde moment gedoopt, zodra ze behouden waren.

‘Ik waardeer het dat de Heilige Geest hier in vers 5 en 6 als Persoon wordt aangeduid.’

Ja. Er is nog een vers waar de King James 'it' zegt, maar waar 'He' zou moeten staan. Er zijn twee of drie plaatsen in de King James waar de Heilige Geest 'it' wordt genoemd, maar blijkbaar is dat onjuist vertaald, want alle nieuwe vertalingen hebben dat veranderd in 'He'. Een van die plaatsen is in 1 Petrus 1, vers 11, volgens mij. Daar staat dat de oudtestamentische profeten:

Zij onderzochten op welke en wat voor tijd de Geest van Christus, Die in hen was, doelde, toen Hij tevoren getuigde van het lijden dat op Christus komen zou, en ook van de heerlijkheid daarna.

1 PETRUS 1:11

Nieuwe vertalingen hebben daar 'He testified'.

In Romeinen 8 is er ook zo'n plaats. Ik weet niet meer precies welk vers het is, maar daar is een plaats waar naar de Heilige Geest wordt verwezen met 'it'. Misschien is er nog een, maar blijkbaar is dit geen juiste vertaling. De Heilige Geest is beslist geen 'het', maar een 'Hij'.

6

Geslachtsregisters en afkomst als identiteit

Vers 8:

Dit is een betrouwbaar woord en ik wil dat u deze dingen sterk benadrukt, opdat zij die in God geloven, ervoor zorgen dat zij anderen voorgaan in het doen van goede werken. Deze dingen zijn goed en nuttig voor de mensen. Maar ontwijk dwaze vragen, geslachtsregisters en ruzies en strijdvrage over de wet, want die zijn nutteloos en zinloos.

TITUS 3:8-9

Het woord ‘geslachtsregisters’ hier komt ook voor in, volgens mij is het 1 Timotheus hoofdstuk 1. Maar in elk geval spreekt Paulus in de brieven aan Timotheus zijn bezorgdheid uit over valse leraren die te veel nadruk leggen op geslachtsregisters. Er zijn mensen die deze ‘geslachtsregisters’ gelijkstellen aan de gnostische leer van verschillende emanaties, die op verschillende afstanden van God Zelf staan en waar je doorheen moet om bij God te komen.

Maar het lijkt waarschijnlijker dat geslachtsregisters in deze context verwijzen naar een nadruk op het Joods-zijn. Het gaat om mensen die hun vertrouwen stellen op het feit dat ze Joods zijn, want hij verbindt geslachtsregisters met twisten over de wet. Ook in 1 Timotheus zegt hij over deze mensen die zich met geslachtsregisters bezighouden dat ze ook leraren van de wet willen zijn. Daarom lijkt het mij dat de geslachtsregisters hier verwijzen naar de natuurlijke geslachtsregisters van mensen die hun afstamming als Gods volk proberen aan te tonen door zich op hun voorouders te beroepen.

Trouwens, de mensen die tegenwoordig waarschijnlijk het meeste belang hechten aan geslachtsregisters, zijn de mormonen. Als je je stamboom wilt laten uitzoeken, kun je het beste naar Utah gaan. De mormonen doen dit vooral voor hun eigen mensen, maar tegen betaling doen ze het ook voor anderen. Zij zijn wereldwijd de deskundigen op het gebied van het uitzoeken van geslachtsregisters. En ze hebben daar een geestelijke beweegreden voor, want ze geloven in de doop voor de doden. Het idee is dat je uitzoekt welke familieleden nooit het voorrecht hebben gehad om mormoon te zijn of als mormoon gedoopt te worden. Je zoekt uit hoeveel dat er waren en hoe ze heetten. Als je dan eenmaal hun namen hebt, laat je je namens hen dopen, zodat je al je familieleden kunt laten behouden worden, zelfs je voorouders. Het is geen Bijbelse leer, maar het is weer een heel andere reden om je op geslachtsregisters te richten, en ook een verkeerde.

Ik denk dat de Joden hier andere redenen hebben om hun geslachtsregisters na te gaan dan de mormonen. Om de een of andere reden is voorouderverering ook een belangrijk onderdeel van bepaalde oosterse godsdiensten. Dat geldt voor het taoïsme. En natuurlijk vereren de mensen in Japan en bepaalde andere Aziatische landen hun voorouders. Misschien zit daar iets in wat heidenen altijd geneigd zijn te doen: hun identiteit zoeken in wie hun voorouders waren en hen misschien vereren.

Heb je ooit iemand horen zeggen: ‘Mijn betovergrootmoeder kwam met de Mayflower naar Amerika’, of iets dergelijks? Nou en? Alsof het feit dat die voorouder van hen iets historisch of opmerkelijks heeft gedaan, van hen iemand maakt. Mensen ontlenen hun identiteit heel vaak aan hun geslachtsregisters.

Tegenwoordig vinden de Arische rassen, de groeperingen die de blanke overheersing voorstaan, het belangrijk om te bevestigen dat ze uit zuiver blanke geslachtslijnen en zuiver Arische geslachtslijnen voortkomen. Ik weet niet of ze de namen van hun voorouders nagaan. Helaas zoeken mensen die geen geestelijke basis voor hun identiteit hebben, die vaak bij hun voorouders of hun bloedlijn of iets dergelijks. De Joden deden dat, en allerlei andere groeperingen deden het om allerlei andere redenen. Maar Paulus zegt dat je je niet met zulke dingen moet bezighouden. Dat is kennelijk nooit iets waar een christen zich terecht om bekommert.

7

Omgaan met mensen die verdeeldheid zaaien

Vers 10:

Verwerp een ketters mens na een eerste en tweede terechtwijzing.

TITUS 3:10

Weet dat zo iemand het spoor bijster is en dat hij zondigt en het oordeel al in zich draagt.

TITUS 3:11

[Vertalersnoot: De Engelse vertaling die de spreker gebruikt, heeft in Titus 3:10 ‘iemand die verdeeldheid zaait’, waar de HSV ‘een ketters mens’ heeft.]

Het afwijzen van iemand die verdeeldheid zaait, is iets waar Paulus zich ook elders mee bezighoudt. Dit afwijzen betekent waarschijnlijk meer dan hem alleen maar negeren of weigeren naar zijn valse leer te luisteren. Het betekent dat je hem

daadwerkelijk uit de gemeenschap sluit. Ik zeg dat omdat Paulus iets soortgelijks zegt in Romeinen hoofdstuk 16, vers 17 en 18. Het klinkt eigenlijk heel erg als dezelfde uitspraak, alleen met iets andere woorden.

In Romeinen 16:17 zegt hij:

En ik roep u ertoe op, broeders, hen in het oog te houden die onenigheden teweegbrengen en struikelblokken opwerpen tegen het onderricht dat u hebt ontvangen, en keer u van hen af.

ROMEINEN 16:17

Let op hen en mijd hen.

Want zulke mensen dienen niet onze Heere Jezus Christus, maar hun eigen buik, en door fraaie woorden en mooie praat bedriegen zij de harten van de argeloze mensen.

ROMEINEN 16:18

Ook hier spreekt hij zijn bezorgdheid uit dat je niet omgaat met iemand die verdeeldheid zaait. Iedereen die al heel lang deel uitmaakt van een gemeente, of in elk geval van een gemeente waarbij hij heel nauw betrokken is geweest, heeft mensen ontmoet die verdeeldheid zaaien. Gemeentescheuringen komen heel, heel vaak voor, en ze beginnen meestal door mensen die verdeeldheid zaaien.

8

Waarheid, verdeeldheid en terechtwijzing

Het probleem hier is dat de Bijbel zegt dat je mensen die verdeeldheid zaaien moet mijden, maar het is niet altijd duidelijk welke mensen je moet mijden. Soms wordt iedereen die zich tegen de bestaande toestand uitspreekt, eenvoudigweg bestempeld als iemand die verdeeldheid zaait. Maar zo iemand kan in werkelijkheid net als Jeremia of Jesaja of Elia zijn, die zich beslist tegen de bestaande toestand uitspraken. Of trouwens als Jezus, of de apostelen, die in zekere zin verdeeldheid veroorzaakten.

Maar niet alle verdeeldheid is verkeerd. Paulus zei in 1 Korinthe hoofdstuk 11:

Want ten eerste hoor ik dat er als u samenkomt in de gemeente verdeeldheid onder u is, en ten dele geloof ik dat.

1 KORINTHE 11:18

En hij zei:

en ten dele geloof ik dat.

1 KORINTHE 11:18

Hij zei:

Er moeten ook partijschappen, verdeeldheden, onder u zijn, zodat zichtbaar wordt wie de toets doorstaan.

1 KORINTHE 11:19

In het Evangelie van Johannes lezen we verschillende keren dat er verdeeldheid ontstond door wat Jezus zei. Jezus veroorzaakte verdeeldheid onder hen. Jezus diende beslist niet, zoals Paulus het hier beschrijft, Zijn eigen buik en misleidde niet de harten van de eenvoudigen. Of, zoals hij in Titus zegt, Jezus was niet iemand die verdorven was en zondigde en Zichzelf veroordeelde.

Het is duidelijk dat hij met iemand die verdeeldheid zaait, iemand bedoelt die de gemeente met valse leer verdeelt. Hij zegt het met zoveel woorden in de passage uit Romeinen die we hebben gelezen. Iemand die verdeeldheid zaait en dingen zegt die ingaan tegen de leer die je hebt ontvangen. Dat wil zeggen, van Paulus, uit de leer van Paulus of de apostolische leer. Er staat:

En ik roep u ertoe op, broeders, hen in het oog te houden die onenigheden teweegbrengen en struikelblokken opwerpen tegen het onderricht dat u hebt ontvangen, en keer u van hen af.

ROMEINEN 16:17

Dus het zaaien van verdeeldheid houdt hier niet alleen maar in dat ze de bestaande toestand ter discussie stellen en misschien zelfs bij mensen vragen oproepen over de manier waarop de dingen in de gemeente worden gedaan. De vraag is of de dingen die ze zeggen ingaan tegen de leer die Paulus onderwees. Het gaat er hier niet zozeer om dat de gemeente koste wat kost onverdeeld moet blijven. De gemeente moet verenigd zijn in de waarheid.

Sommige mensen zouden deze Schriftgedeelten gebruiken en zeggen dat iedereen die de boel opschudt, verdeeldheid zaait en misschien uit de gemeente gezet zou moeten worden, en dat zulke mensen zichzelf dienen, enzovoort. Maar veel mensen, zoals Maarten Luther, zaaiden in hun tijd veel verdeeldheid. En de meesten van ons zouden zeggen dat ze aan de kant van de waarheid stonden, in elk geval wat betreft hun uitspraken over visioenen en dergelijke. Ik denk dat Paulus dat ook zou zeggen. Paulus zegt dus:

Let op mensen die iets anders verkondigen dan wat Paulus heeft geleerd, en wijs zo iemand af na een eerste en een tweede waarschuwing.

Je handelt niet te overhaast. Je waarschuwt hem één keer. Als hij niet ophoudt, waarschuw je hem opnieuw. Als hij dan niet ophoudt, wordt hij eruit gezet. Het lijkt een beetje op Mattheüs 18, hoewel daar niet precies dezelfde situatie wordt bedoeld. In Mattheüs 18 gaat het om een broeder die tegen je zondigt. Dat is iets anders dan verdeeldheid veroorzaken en valse leer verspreiden, maar toch is het aantal waarschuwingen hetzelfde.

Als een broeder tegen je zondigt, ga je onder vier ogen naar hem toe. Als hij naar je luistert, is het goed. Zo niet, dan ga je een tweede keer naar hem toe, ditmaal met getuigen. Als hij niet luistert, leg je het voor aan de gemeente. Hij krijgt dan eigenlijk nog één kans. Als hij ook niet naar de gemeente luistert, wordt hij uit de gemeenschap gesloten.

MATTHEÛS 18:15-17

Blijkbaar is verdeeldheid veroorzaken in de gemeente en valse leer verspreiden een ernstiger vergrijp dan wanneer iemand alleen tegen jou zondigt. Daarom krijgt hij geen drie kansen, maar twee. Als hij zijn gedrag niet betert, moet hij vertrekken.

9

Paulus en zijn medewerkers op reis

Vers 12:

Wanneer ik Artemas naar u toe zal sturen of Tychikus, beijver u dan naar mij toe te komen in Nikopolis, want ik heb besloten daar de winter door te brengen.

TITUS 3:12

We hebben dit vers bij de inleiding besproken. Blijkbaar had hij nog niet besloten of hij Artemas of Tychicus zou sturen. Later heeft hij echter, zoals we weten uit 2 Timotheus 4:12, Tychicus naar Efeze gestuurd, en daarom waarschijnlijk Artemas naar Kreta. Paulus bevond zich op dat moment in een plaats die Mitylene heette.

Doe de wetgeleerde Zenas, en Apollos, zorgvuldig uitgeleide, zodat het hun aan niets ontbreekt.

TITUS 3:13

Het is hartverwarmend om Paulus zo laat in zijn bediening nog steeds op een vriendelijke manier over Apollos te horen spreken. Paulus heeft nooit iets onvriendelijks over Apollos gezegd, maar we hebben wel enkele aanwijzingen voor wat spanning die er tussen die twee kan zijn geweest. Zo zei Paulus bijvoorbeeld in 1 Korinthe hoofdstuk 16:

Ik heb er bij Apollos sterk op aangedrongen naar jullie toe te komen, maar hij wilde niet komen. Hij komt dus wanneer hij zelf wil.

1 KORINTHE 16:12

Paulus neemt het hem niet kwalijk dat hij een andere mening heeft, maar hij ging beslist tegen de verzoeken van Paulus in.

Er zijn misschien zelfs enkele aanwijzingen dat de gemeente in Korinthe verdeeld begon te raken nadat Apollos daar was gekomen. Oorspronkelijk waren ze allemaal eensgezind onder het onderwijs van Paulus. Maar toen Apollos daar kwam, begonnen sommigen te zeggen:

‘Ik hoor bij Apollos.’ En anderen zeiden:

‘Ik hoor bij Paulus.’ En de gemeente begon verdeeld te raken. Dat zat Paulus dwars. Maar hoewel er volgens mij vanwege deze dingen wat spanning was, sprak Paulus altijd gunstig of op een vriendelijke manier over Apollos. Hier, in een van de laatste brieven die Paulus ooit schreef, laat in zijn bediening, blijkt hij kennelijk nog steeds op goede voet te staan met Apollos.

Apollos reist nu met een wetgeleerde, waarschijnlijk een Romeinse jurist, die Zenas heette. Verder weten we niets over Zenas. Maar afgaande op de manier waarop Apollos in het boek Handelingen wordt beschreven, zou hij zelf ook een behoorlijk goede advocaat zijn geweest, zo klinkt het. Hij kon goed debatteren. Deze mannen reisden misschien rond als een team dat het geloof verdedigde en alle verkeerde leerstellingen onderuithaalde, enzovoort. Een jurist en een man als Apollos zouden waarschijnlijk een goed team vormen, zoals Josh McDowell of Walter Martin.

Paulus zegt:

Help ze snel op weg, zodat ze niets tekortkomen.

Dat maakt duidelijk dat Titus hen financieel moet helpen. Zenas en Apollos komen dus waarschijnlijk naar Kreta. Of ze komen om daar te dienen of alleen een tussenstop maken op weg naar een andere plaats, weten we niet. We weten dat Kreta een goede plek was om aan te leggen als je de Middellandse Zee overstak. Het lag precies in het midden, en je schepen legden daar aan om nieuwe voorraden in te slaan, enzovoort. Misschien had Paulus kort daarvoor contact gehad met deze twee mannen en wist hij dat ze op weg naar ergens anders langs Kreta zouden komen. En hij zei tegen Titus dat hij moest voorzien in alles wat ze nodig hadden. Stuur hen op weg en zorg dat er financieel in hun behoeften is voorzien.

10

Hulp bieden bij dringende nood

En ook de onzen moeten leren anderen voor te gaan in het doen van goede werken, om in de noodzakelijke levensbehoeften te voorzien, opdat zij niet onvruchtbaar zijn.

TITUS 3:14

Daar staat het weer.

[Vertalersnoot: De spreker baseert zijn uitleg over urgentie op het Engelse ‘urgent needs’. De HSV heeft hier ‘noodzakelijke levensbehoeften’.]

Ik ben zo blij dat hij hier ‘dringende behoeften’ zei, omdat zoveel dingen in de Bijbel erop wijzen dat we vanuit de liefde de verplichting hebben om mensen in nood te helpen. De Bijbel zegt:

Wie dan de goederen van de wereld heeft, en zijn broeder gebrek ziet lijden, maar zijn hart voor hem toesluit, hoe kan de liefde van God in hem blijven?

1 JOHANNES 3:17

Of, zoals Jakobus zegt:

Als er nu een broeder of zuster zonder kleding zou zijn en gebrek zou hebben aan dagelijks voedsel, en iemand van u zou tegen hen zeggen: Ga heen in vrede, word warm en word verzadigd, en u zou hun niet geven wat het lichaam nodig heeft, wat voor nut heeft dat dan?

JAKOBUS 2:15-16

Er zijn verschillende plaatsen waar de Bijbel heel duidelijk maakt dat christelijke liefde en geloof tot uiting komen in het helpen van mensen in nood. Maar dat kan een heel zware last worden als we het wettisch opvatten, want er zijn zo veel noden en ieder van ons heeft maar zo weinig middelen. Zelfs de gemeente als geheel heeft niet de middelen om iedere arme te helpen. Jij hebt als individu, met wat je kunt geven, niet genoeg om iedere arme te helpen. Daarom is het wel prettig om te horen dat Paulus het gebod nader bepaalt en zegt:

Sta klaar om te helpen waar dringend hulp nodig is.

Er kunnen allerlei mensen zijn van wie te voorzien is dat ze in de toekomst behoeften zullen hebben. Maar als het niet dringend is, zouden de middelen van de gemeente aan hen besteed moeten worden.

[Redactienoot: Zowel de oorspronkelijke transcriptie als de aanvullende audiotranscriptie bevat hier geen ontkenning bij het besteden van de middelen. Deze formulering staat op gespannen voet met de aansluitende uitleg, waarin de spreker hulp bij dringende nood vooropstelt. Er is daarom geen ontkenning aan zijn woorden toegevoegd.] Het is net wat Paulus tegen Timotheus zei in 1 Timotheus 5 over weduwen:

Laat weduwen niet door de gemeente onderhouden worden, tenzij ze werkelijk ten einde raad zijn. Als ze zonen, kleinzonen of andere familieleden hebben die hen kunnen onderhouden, laat die familieleden dan voor hen zorgen, zodat de gemeente niet wordt belast.

1 TIMOTHEÛS 5

De gemeente is echt niet in staat om voor iedereen de kosten te betalen. Maar er zijn mensen met dringende noden, mensen die echt ten einde raad zijn. Paulus zegt dat de gemeente zich daar graag voor moet inzetten:

zodat hun leven niet zonder vrucht blijft.

Dat wil zeggen, dat de christenen niet onvruchtbaar zullen zijn.

Misschien bedoelt hij dit: Zenas en Apollos komen eraan en Paulus weet nog niet precies welke behoeften ze zullen hebben, maar als die dringend zijn, help hen dan verder. Als ze uiteraard al ruim voorzien zijn, zouden Titus en de gemeenten daar niet verplicht zijn hun iets mee te geven voor hun reis.

Allen die bij mij zijn, groeten u. Groet hen die ons liefhebben in het geloof. De genade zij met u allen. Amen.

TITUS 3:15

En zo sluiten we eigenlijk de laatste brief van Paulus af die we zouden bestuderen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Petrus 2:13
- Titus 3:1
- 2 Timotheüs 3:17
- Titus 3:2
- Romeinen 12:18
- 2 Timotheüs 2:24
- Titus 3:3
- Titus 3:4-7
- Ezechiël 36:25
- Ezechiël 36:26
- 1 Petrus 1:11
- Titus 3:8-9
- Titus 3:10
- Titus 3:11
- Romeinen 16:17
- Romeinen 16:18
- 1 Korinthe 11:18
- 1 Korinthe 11:19
- Mattheüs 18:15-17
- Titus 3:12
- Titus 3:13
- 1 Korinthe 16:12
- Titus 3:14
- 1 Johannes 3:17
- Jakobus 2:15-16
- 1 Timotheüs 5
- Titus 3:15

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.